

ע"פ 366/14 - הסנגוריה הציבורית מחוז דרום נגד מדינת ישראל, פלוני

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 366/14

לפני: כבוד השופט א' רובינשטיין
כבוד השופט ס' ג'ובראן
כבוד השופט י' עמית

המערערת: הסנגוריה הציבורית מחוז דרום

נגד

המשיבים: 1. מדינת ישראל
2. פלוני

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי לנוער
בבאר שבע מיום 17.12.13 בתפ"ח 8378-03-13
(שניתן על-ידי ס. הנשיא ר' יפה-כץ והשופטים א' ואגו וי'
צ'לקובניק

תאריך הישיבה: י"ט בשבט התשע"ד (20.1.14)

בשם המערערת: עו"ד מוסטפא נסאר

בשם המשיבים: עו"ד דפנה שמול; עו"ד יאיר חמודות

פסק-דין

השופט א' רובינשטיין:

א. הנאשם (המשיב 2) תושב איו"ש, קטין 28.1.96, מואשם באינוס, מעשה סדום (שתי עבירות) ומעשה מגונה
עמוד 1

(שתי עבירות), שהיה בלתי חוקית, עבירות רכוש, החזקת אגרופן שלא כדין, הפרעה לשוטר ותקיפת שוטר בנסיבות מחמירות. הוא מיוצג על-ידי הסניגוריה הציבורית, אך אינו משתף עמה פעולה כל עיקר, וכנמסר על-ידי הסניגור המלומד, המייצג מטעם הסניגוריה, הנאשם לא החליף עמו מלה מתחילה ולאורך כל חודשי הייצוג, וכן אינו מדבר לא עם הסוהרים במעצרו ולא דיבר עם הפסיכיאטרים (חוות דעת שהוגשה ביום 17.7.13 קבעה אינדיקציה של התחזות). נוכח אי שיתוף הפעולה מבקשת הסניגוריה הציבורית לשחררה מייצוג. בית המשפט המחוזי לא נענה לכך, ובהחלטתו מיום 17.12.03 ציין "לא יתכן שנאשם קטין אשר מיוחסות לו עבירות כה חמורות, לא יהיה מיוצג, במיוחד נוכח מצבו הנפשי הנטען של הנאשם".

ב. הבקשה שבפנינו הוגשה ביום 15.1.14 לקראת מועד הוכחות שנקבע ל-19.1.14. נטען (ואנו דנים בכך כבערעור; ראו האסמכתאות בהחלטת השופט ג'ובראן ברע"פ 7995/10 סלע נ' מדינת ישראל והסניגוריה הציבורית (5.12.10)), כי תפקיד הסניגור מרוקן מתוכן והוא למראית עין; וכן כי ישנה בעיה אתית קשה, ופעולתה של הסניגוריה אף עלולה להזיק לנאשם נוכח היעדר מימושה של השליחות שביסוד הייצוג. מטעם המדינה נטען, כי החלטת בית המשפט המחוזי במקומה.

ג. אין בידינו להיעתר לערעור. איננו רואים כמתקבל על הדעת מצב שבו ינהל בית המשפט תיק חמור, כשלפניו התביעה מזה ונאשם שותק כדג מזה, בלא שיהא מי שילמד כל סניגוריה. אכן, ערים אנו לכך שהסניגוריה במקרה כזה תהא מוגבלת מאוד בהעלאת טענות עובדתיות ומשפטיות, משאין בידיה עמדת הנאשם. ואולם, כדברי המג'לה, "בוחרים בקטנה שבשתי רעות", והחלופה שתוארה מעלה גרועה יותר. הסניגוריה תוכל, במגבלות שלפניה, להעלות טענות לפי שיקולה; חלק מהן יהיו קשות יותר להעלאה, כמו טענת זוטא שהוזכרה (וכמובן איננו מביעים דבר לגופה), ואחרות - בחומרה פחותה. איננו רואים בעיה אתית אמיתית, משהמצב ידוע היטב לכל הנוגעים בדבר, ולא תיתכן על פני הדברים טענה באשר לאיכות הייצוג בכל הנוגע לקשר עם הנאשם. מקרה זה גם שונה ממקרים שנדונו בעבר, בהם ביקש הנאשם לייצג עצמו, או נהג באלימות או באלימות מילולית או בהשמעת גידופים כלפי הסניגור. השתיקה גם כלפי הסניגור (ואין עסקינן בנקודה זו, כמובן, בזכות השתיקה שבדין אלא בשתיקה כלפי הסניגור בלבד) אינה מועילה מן הסתם להגנה, אך אינה שוללת אפשרות של הגנה. הסניגור צריך להיות לפה לשותק, ולהצביע בפני בית המשפט על כל הניתן להגנת הנאשם, וכאמור - הכל יודעים את המצב בו הסניגור נתון. על כן איננו נעתרים לערעור, ועל הסניגוריה להמשיך לייצג - גם בתנאים קשים אלה - קרי: לחקור, להשתתף ולסכם, הכל כפי שיידרש בתיק ויקבע בית המשפט.

ניתן היום, י"ט בשבט התשע"ד (20.1.2014).

שופט

שופט

שופט